

FOLKETINGETS
OMBUDSMAND

Meddeleret og whistleblowerordninger for offentligt ansatte

v/Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen
Folketinget – 20. februar 2019

Udtryk og begreber?

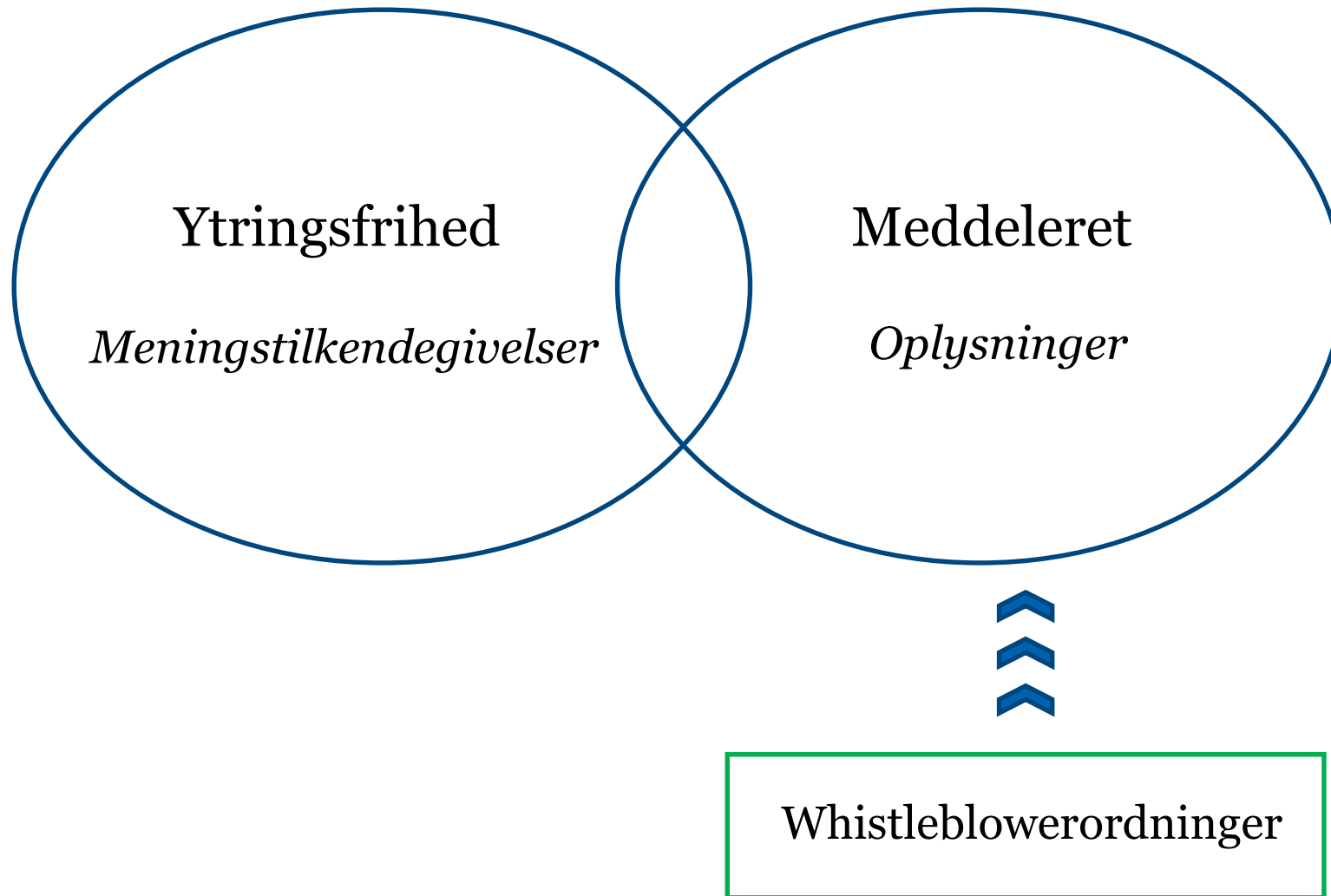
- ❑ *Ytringsfrihed*: Ret for offentligt ansatte til offentligt at fremkomme med meningstilkendegivelser, f.eks. om deres arbejdsplads.
- ❑ *Meddeleret*: ”Ret for offentligt ansatte til at give pressen og andre eksterne parter oplysninger i tilfælde, hvor der kan være spørgsmål om ulovlig forvaltning eller anden uredelighed i den offentlige forvaltning, herunder åbenbart misbrug af offentlige midler” (betænkning 1553/2015 s. 17).
- ❑ *Whistleblowerordninger*: ”Ordninger, der er etableret i en offentlig myndighed ... hvorved der gives ansatte (og eventuelt også andre) mulighed for anonymt at henvende sig med oplysninger om formentlige ulovligheder mv.” (betænkning 1553/2015 s. 44).

Udtryk og begreber?

- ❑ *Ytringsfrihed*: Ret for offentligt ansatte til offentligt at fremkomme med **meningstilkendegivelser**, f.eks. om deres arbejdsplads.
- ❑ *Meddeleret*: ”Ret for offentligt ansatte til at give pressen og andre eksterne parter **oplysninger** i tilfælde, hvor der kan være spørgsmål om ulovlig forvaltning eller anden uredelighed i den offentlige forvaltning, herunder åbenbart misbrug af offentlige midler” (betænkning 1553/2015 s. 17).
- ❑ *Whistleblowerordninger*: ”Ordninger, der er etableret i en offentlig myndighed ... hvorved der gives ansatte (og eventuelt også andre) mulighed for anonymt at henvende sig med oplysninger om formentlige ulovligheder mv.” (betænkning 1553/2015 s. 44).

Sag fra Københavns Kommune

- ❑ Sag afsluttet 24. januar 2019 – www.ombudsmanden.dk.
- ❑ Videregivelse til medier af oplysninger om udgifter til tidligere beskæftigelses- og integrationsborgmesters bryllupsreception.
- ❑ Oprindelige ledelsesudmeldinger:
  - "... påpasselig i omgang med interne dokumenter ...".
  - "... fuldstændig uacceptabelt ...".
  - "... blive irettesat ...".
- ❑ Konkret sag nu løst.
- ❑ Retsstilling ikke så enkel – henvendelse til Justitsministeriet.

Hvad gælder om meddeleret?

- ❑ Ingen specifik lovgivning – straffelovens § 152.
- ❑ Kap. 9 i Justitsministeriets vejledning om offentligt ansattes yringsfrihed.
- ❑ Udkast til revideret kapitel i høring:
  - Spørgsmål om ulovlig forvaltning:
    - Udgangspunkt: meddeleret.
    - Problem: fortrolige oplysninger.
  - Ikke spørgsmål om ulovlig forvaltning:
    - Forskellige sondringer og afvejninger.
    - Formål? Modstående hensyn? Udlevering i hvilken form?
- ❑ Ombudsmandsinstitutionens synspunkt: Indhold af udkast ikke i strid med gældende ret.

Hvad gælder om meddeleret?

Pointe: Gældende ret rummer tvivlsspørgsmål.

"konkret vurdering"

*"afvejning af
modstående hensyn"*

"afvejningen vil kunne stille sig anderledes"

*"berettiget varetagelse af
åbenbar almeninteresse"*

"skøn"

*"kan ikke forvente, at
deres identitet ikke
kommer til andres
kendskab"*

Whistleblowerordninger

- Ingen generelle regler – EU-direktiv under behandling.
- Overvejet ad flere omgange – betænkning nr. 1553/2015:

Fordele – bl.a.:

- Øget brug af meddeleret uden frygt for konsekvenser.
- Bedre grundlag for demokratisk kontrol og debat.
- Øget troværdighed for myndighederne.

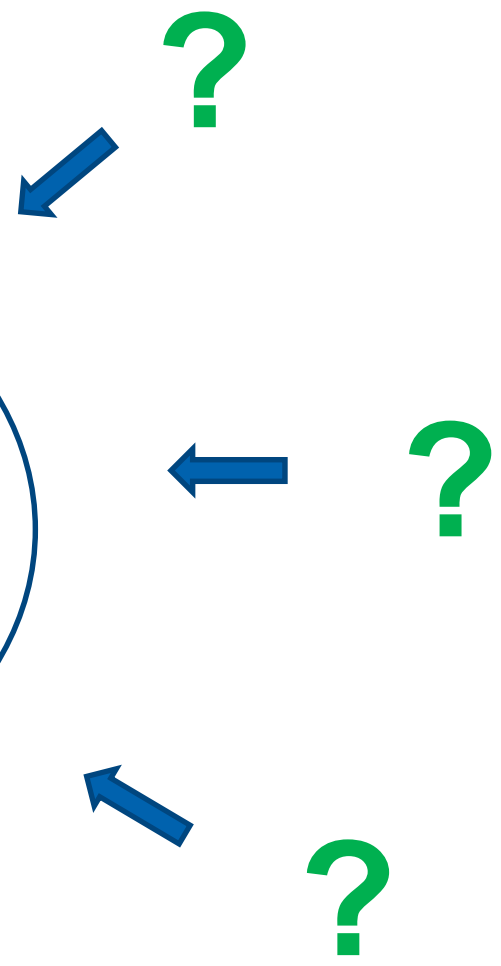
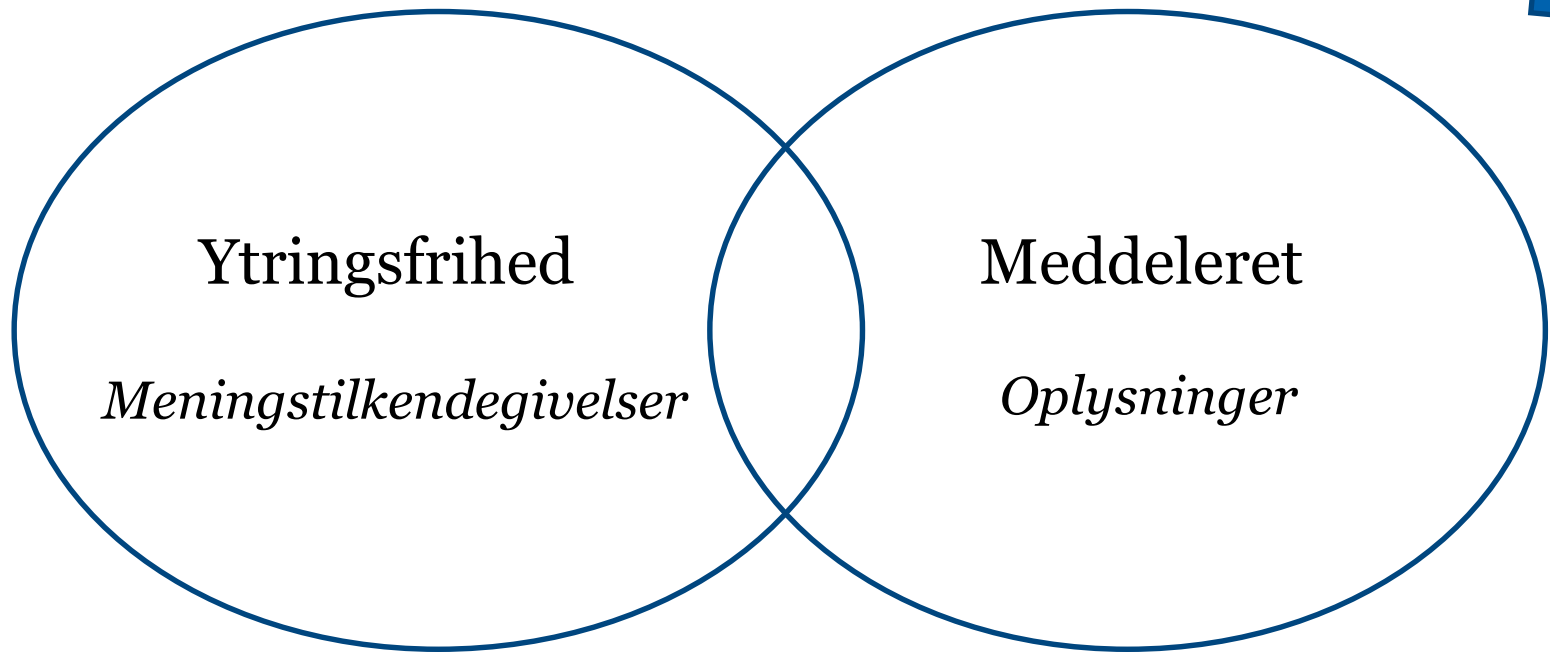
Ulemper – bl.a.:

- Opfordring til anonymitet frem for åbenhed.
- Risiko for dårligt samarbejdsclima.
- Retssikkerhedsmæssige betænkeligheder – risiko for chikane.

- Betænkning 1553/2015: meget spinkle erfaringer.

Whistleblowerordninger

